

ZICHTBAARHEID BIKE@SCHOOL

Laat je zien op de fiets! Pimp je fiets, maar ook jezelf.

Kwetsbare weggebruikers

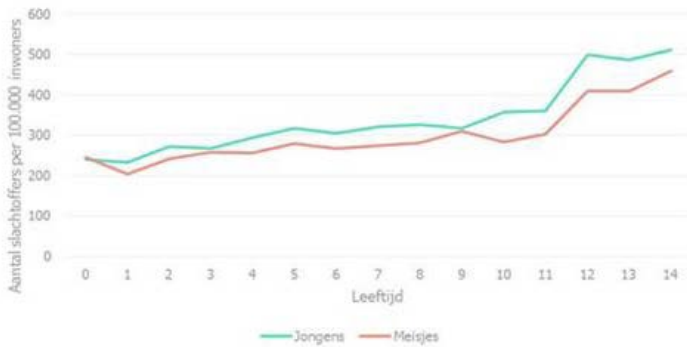
Kinderen en jongeren behoren tot de grootste risicogroepen in het verkeer. Door hun kleiner gestalte zijn ze minder goed zichtbaar voor voertuigbestuurders. Ze hebben ook zelf maar een beperkt inzicht in verkeerssituaties. Het inschatten van de snelheid en de afstand van een voertuig is voor hen vaak moeilijk.

De donkere herfst- en wintermaanden en het slechte weer leiden tot nog minder zichtbaarheid in het verkeer. Dit vraagt aandacht voor het thema 'zichtbaarheid op de weg'.

In tegenstelling tot in het basisonderwijs dragen in het secundair onderwijs maar weinig leerlingen fluorescerende of reflecterende materialen wanneer ze met de fiets of te voet naar school komen. Ook bij een klas/schooluitstap is hier weinig aandacht voor. Het fluohesje is niet populair bij leerlingen in het secundair onderwijs.

Enkele cijfers: stijging van het aantal verkeersslachtoffers vanaf de leeftijd van 12 jaar. Aantal verkeersslachtoffers per 100.000 inwoners naargelang de leeftijd en het geslacht (0-14 jaar) (2015-2017).

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

Zichtbaarheid is essentieel

Goed nieuws: het aantal verkeersdoden in België daalt systematisch. Ook het aantal gewonden is lager dan ooit.

Slecht nieuws: de fietsongevallencijfers zijn een uitzondering op het goede nieuws. Het aantal letselgevallen bij fietsers steeg zelfs met 3 procent. Vooral in Brussel is er sprake van een sterke toename van meer dan 19 procent.

Het is van levensgroot belang dat kinderen en jongeren zichtbaar zijn in het verkeer. Naast een goede fietsverlichting, bestaan er nog andere leuke reflecterende materialen en lichtjes om de zichtbaarheid te verbeteren bv. reflectoren, fluohesjes, fluo rugzakcovers, reflecterende stickers of spaakreflectoren, lichtjes, ...

Wat zegt de wet?

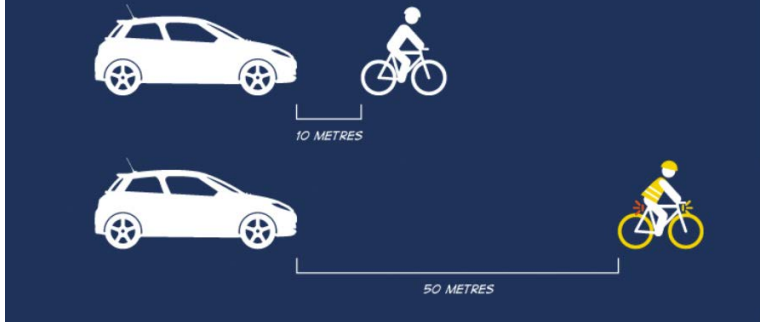
Tijdens de nacht, bij valavond of ochtendschemer, bij een zichtbaarheid van minder dan 200 meter moeten fietsen uitgerust zijn met:

- een witte reflector vooraan;
- een rode reflector achteraan;
- oranje pedaalreflectoren;
- twee oranje reflectoren tussen de spaken van elk wiel, of een witte reflecterende strook op de banden.

Wist je dat....

- als je zichtbaar bent in het verkeer, je minder kans hebt ombetrokken te zijn bij een ongeval ?
- de zichtbaarheid in het verkeer van een fietser met fluo en/of retroreflecterend materiaal met 300% verhoogt?
- een persoon met donkere kledij in de dimlichten van een aankomende auto gezien wordt tot op 20m, met heldere kledij tot op 50m en met reflecterend materiaal zelfs tot op 150m?
- Dat de minimum stopafstand van een auto die tegen 50 km/u rijdt 26 meter bedraagt, een auto die tegen 90 km/u rijdt 64 meter stopafstand heeft en een auto die tegen 120 km/u pas stopt op een afstand van 102 meter.

Having the right lights, reflectors and reflective gear as a cyclist or pedestrian,
means that **drivers can see you as much as 40 metres earlier.**

Bron: Campagne Touring; Stay Bright (2016): Met de juiste reflecterende uitrusting ben je als voetganger of fietser 40 meter eerder zichtbaar voor voertuigbestuurders.

Hoe kunnen leerlingen veiliger aan het verkeer deelnemen?

Als voetganger kunnen je leerlingen:

- reflecterende kledij, accessoires of jassen dragen;
- steeds de veiligste route kiezen in plaats van de snelste met veel oversteekplaatsen en kruispunten;
- steeds links en rechts kijken alvorens de straat over te steken;
- wanneer er geen trottoir is en ze alleen zijn: langs de linkerkant van de weg stappen zodat het verkeer hen tegemoet komt;
- in groep stappen: de eerste en laatste een licht laten dragen en rechts van de weg stappen;
- op het trottoir zover mogelijk van de rijweg stappen;
- altijd oversteken op veilige plaatsen, aan kruispunten met goed overzicht en goede zichtbaarheid voor zowel kind als voertuigbestuurder;
- niet lopen op het voetpad of bij oversteken van een straat.

Als fietser kunnen je leerlingen:

- reflecterende kledij, accessoires of jassen dragen;
- zoveel mogelijk met de armen de richting van een manoeuvre aangeven;
- langs de rechterkant van de weg rijden;
- witte of lichtkleurige beschermingselementen dragen zoals elleboog -en kniebeschermers of fietshelm;
- ervoor zorgen dat de fietslichten - wit of geel vooraan en rood achteraan - functioneren en ze ook gebruiken;
- de aanwezigheid en werking van de reflectoren in pedalen en wielen nakijken;
- ervoor zorgen dat de fiets technisch in orde is en de remmen en bel goed werken;
- zoveel mogelijk 'in de lijn' rijden, zeker bij het oversteken of inslaan van een weg.

Hoe kan je als school aan de slag met het thema 'zichtbaarheid'? Een stappenplan:

1. Sensibiliseren van de leerlingen tijdens de lessen (VOET-en: gemeenschappelijke stam: 12, 17, 19 en 25)

- **Filmpje** "Zichtbaarheid bij valavond en 's nachts" - Vlaamse Stichting Verkeerskunde: Leerlingen leren het verschil tussen reflecterend - (in het donker) en fluorescerend materiaal (overdag).
- **Doe-filmpje** sensibiliseren van leerlingen rond zichtbaarheid - Vlaamse Stichting Verkeerskunde
- **Lesfiche** voor de eerste graad secundair onderwijs.- Vlaamse Stichting Verkeerskunde Leerlingen leren in groep nadenken over manieren om zichtbaarheid in het verkeer te promoten.

2. Ouders en school mee betrekken

- Bespreek samen met ouders en leerlingen de veiligste route naar school.
  - o Verkeersdeskundigen kunnen een schoolroutekaart met alle veilige routes samenstellen. Dit kan voor je school of voor de volledige gemeente/stad.
    - Mobiel 21
    - Octopusplan
- Ouders en leerlingen kunnen de veiligste route samen oefenen zodat de leerling zich veilig voelt om dit zelfstandig te stappen of te fietsen.

- Oudere leerlingen kunnen jongere leerlingen begeleiden en optreden als verkeersambassadeur voor veiligheidsprogramma's op school.

3. Overloop samen met de leerlingen een checklist

Checklist voor fietsers

- fluohesje
- lichtkleurige of witte fietshelm
- wit - of geel fietslicht én witte reflector vooraan
- rood licht én reflector achteraan
- reflecterende stroken op de rand van de fietsbanden of aan de spaken
- reflectoren op de pedalen
- fluo-sticker op het achterste spatbord

Checklist voor voetgangers

- fluohesje
- fluostickers en/of stroken op de rugzak
- fluobanden op de armen en/of de benen

4. Organiseer een actie rond zichtbaarheid op de fiets:

1. MOEV organiseert de zichtbaarheidsactie 'Laat je zien met Bike@school'.

Organiseert jouw school een actie rond zichtbaarheid op de fiets tussen de herfst- en de krokusvakantie? Maak een leuk filmpje of stuur enkele foto's door naar MOEV. Bekijk zeker eerst of je school voldoet aan de criteria. Ontdek hoe je school kan deelnemen.

2. Heel wat verkeersorganisaties bieden projecten aan om leerlingen in het secundair onderwijs te sensibiliseren over zichtbaarheid op de fiets.

XIU

XIU vzw ijvert voor meer verkeersveiligheid bij jongeren. De vrijwilligersorganisatie ontstond in 2008 uit ouderverenigingen en verenigt meer dan 180 secundaire scholen om samen met leerlingen, ouders en leerkrachten de zichtbaarheid op de fiets te verbeteren.

XIU doet dit door fluo op een ludieke manier onder de aandacht te brengen van jongeren. Zo wil XIU het maatschappelijk draagvlak voor het dragen van fluo- en retroreflecterend materiaal bij jongeren vergroten -

Op 12 november 2018 bestaat de organisatie 10 jaar. Dan is het 'fluodag'. XIU roept iedereen dan op om te tonen dat zichtbaarheid hen nauw aan het hart ligt.

Octopusplan

Het Octopusplan staat voor duurzaam woon-schoolverkeer en kindvriendelijke schoolomgevingen en -routes. Het Octopusplan streeft al 12 jaar naar duurzaam woon-schoolverkeer en kindvriendelijke schoolomgevingen. Voor het eerst lanceert het Octopusplan nu ook een verkeerscampagne 'High 5' gericht specifiek voor het secundair onderwijs.

Zichtbaarheidsbrochure Touring

Touring ontwikkelde in 2016 de brochure 'Stay Bright tips voor leraars ouders en begeleiders'.

VSV - Slimme Mobiele Scholen

Secundaire scholen die deelnemen aan 'Slimme Mobiele Scholen' kunnen tot 200 euro per graad subsidie verkrijgen wanneer ze zichtbaarheidsmateriaal en/of workshops over zichtbaarheid aankopen.

DUS

Drive Up Safety! is een verkeersveiligheidsorganisatie voor jongeren en professionals. Met de gratis zichtbaarheidsapp, de 'De Guardian Angel app', maken jongeren zich extra zichtbaar in het verkeer. De applicatie doet de smartphone flitsen in allerlei kleuren en patronen. Met een flitsende smartphone aan zijn jongeren zichtbaar op een hippe manier!

FLUODAG
12-11-2018

#xiugraag
#fluodag
#xiugraaginfluo
#wijdoenmee

www.vsv-tvot.org
XIU
xiugraag

XIU GRAAG, OOK IN 'T VERKEER
TOON DE KRACHT VAN FLUO EN WIN

Mak zelf een fluo 'xiugraag' graffitiwerk en win een fluofit voor heel de school. Inschrijven voor 31-10-2018 op www.xiu-tvot.org

DATE 24